

Diarienummer: 11FNU/0187

Datum: 12 februari 2013

Datum för tillsyn: 4 och 5 oktober 2012

Tjänstemän: Sophie Linder, Ewa Norrström & Ylva Andersson

Förskola: Antistilla

Förskolechef: Ann-Christine Häggström

Rapport från tillsynsbesök

Helhetsbedömning och beslut

Sammanfattning

Förskolan präglas av en mycket god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Pedagogerna har den utbildning som behövs för den verksamhet som ska bedrivas. Verksamheten utgår från en positiv helhetssyn på barnet, barnets skiftande behov och barngruppernas sammansättning anpassas till att barn är olika. Förskolan diskuterar fortlöpande organisatoriska förändringar för att tillgodose varje barns enskilda behov, vilket är en styrka för verksamheten. Barn som behöver mer stöd och stimulans än andra får detta stöd. Antistilla diskuterar kontinuerligt förskolans organisation och gemensamma värdegrund. Våra observationer bekräftar att det finns ett tydligt värdegrundsarbete på förskolan där även barns utveckling och lärande stimuleras. Vi ser att barnens åsikter tas tillvara och att det finns valfrihet för dem. Vi ser att pedagogerna utmanar, uppmuntrar och är goda förebilder för barnen. Verksamheten främjar i sin helhet leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet i hög grad. Förskolan uppfyller de flesta krav som ställs på verksamheten.

Utvecklingsområden

- *Enligt läroplanens målområde Utveckling och lärande ska verksamheten främja leken. Förskolans uppdrag innebär att ett medvetet bruk av leken, för att främja varje barns utveckling och lärande, ska präglade verksamheten. Barnen ska få stimulans och vägledning av vuxna för att genom egen aktivitet öka sin kompetens och utveckla nya kunskaper och insikter.*

Leken utgör grunden i barns utveckling och lärande. De allra flesta barn leker, men leken utvecklas inte av sig själv. För att det ska ske krävs, bland annat, engagerande vuxna som tar tillvara alla tillfällen att ge barnen kunskaper och upplevelser som inbjuder till lek såväl i vardagen som i större lekprojekt eller temaarbeten. Fri lek uppfattas ibland som en lek som äger rum utan att de vuxna är engagerade i samspelet mellan barnen eller lekens innehåll. När det gäller att stödja och stimulera barns utveckling och lärande behöver fri lek vuxnas närvaro minst lika mycket som andra former av lek. Pedagogerna på Antistilla kan, med fördel, fortsätta att utveckla arbetet med leken som redskap för barnens utveckling.

Anmärkningar

- 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling 8 §, skollagen (2010:800), och 3 kap. Aktiva åtgärder 16 § diskrimineringslag (2008:567)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

En utbildningsanordnare ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

En utbildningsanordnare ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn som deltar i eller söker till verksamheten oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av de planerade åtgärderna som har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Antistillas likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling saknar en analys utifrån en kartläggning av verksamheten samt konkreta, tidsbestämda mål och åtgärder utifrån analysen. Planen saknar även en utvärdering och analys av redan vidtagna åtgärder i förra årets likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Det saknas en beskrivning av hur barnen har involverats i kartläggningen av verksamheten.

Antistilla behöver komplettera likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling med en analys utifrån en kartläggning av verksamheten. Planen behöver även kompletteras med konkreta, tidsbestämda mål och åtgärder utifrån analysen. Det ska i planen redovisas hur barnen har involverats i arbetet. Årligen ska planen och de genomförda åtgärderna följas upp, utvärderas och föras in i kommande plan.

- 4 kap. Kvalitet och inflytande 3, 4, 6 och 7 §§, skollagen

Varje huvudman och enhet inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Enligt Läroplanen är syftet med utvärdering att få kunskap om hur förskolans kvalitet, dvs. verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Det handlar ytterst om att utveckla arbetsprocesser, kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan.

Antistillas systematiska kvalitetsarbete uppfyller till viss del de krav som ställs i lagstiftningen. Rutinerna behöver förtydligas i mallen för det systematiska

kvalitetsarbetet så att de innefattar beskrivning av de olika stegen i det och vad de olika stegen innebär. För att uppföljning och utvärdering ska kunna beskriva kvaliteten på verksamheten behöver planeringen utgå ifrån alla mål i läroplanen, bestämmelserna i skollagen och annan lagstiftning.

Antistilla ska förtydliga rutinerna som beskriver de olika stegen i det systematiska kvalitetsarbetet och vad de innebär. Förskolan ska även utarbeta rutiner för att det systematiska kvalitetsarbetet ska utgå från alla mål i läroplanen, bestämmelserna i skollagen och annan lagstiftning.

Förskolan ska inom tre månader från beslut om anmärkning redovisa vidtagna åtgärder.

Inledning

En godkänd fristående förskola och pedagogisk omsorg står under tillsyn av den kommun där verksamheten bedrivs. Tillsyn är en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäcks vid granskningen.

Kundvals- och finansieringsavdelningen genomför tillsyn över fristående förskolor och pedagogisk omsorg enligt kommunens tillsynsplan. I tillsynen ingår bland annat tillsynsbesök på respektive enhet.

Genomförande

Inför tillsynsbesök ska verksamheten inkomma med bland annat "Verksamhetsredogörelse inför tillsynsbesök" enligt förvaltningens mall. Förvaltningen förbereder tillsynsbesöket med utgångspunkt i verksamhetsredogörelsen. Utifrån dessa dokument utarbetas ett antal frågor om verksamheten som riktas till förskolechefen och ansvariga förskollärare.

Tjänstemän från förvaltningen genomför tillsynsbesöket. Tillsynsbesöket omfattar en till två dagar som inleds med observation av verksamheten. Resterande tid av tillsynsbesöket ägnas åt intervju med enhetens förskolechef samt separat intervju med pedagogiskt ansvariga förskollärare.

Rapporten bygger på dokumentation från verksamheten, iakttagelser vid tillsynsbesöket, det som framkommit vid intervjuer samt resultat från kundundersökningen. Rapporten avser inte att ge en heltäckande bild av verksamheten utan är en bedömning av i vilken utsträckning verksamheten uppfyller de krav som ställs i lagar och förordningar.

Beskrivning av verksamheten

Förskolan Antistilla är belägen i område Gustavsberg. Förskolan delar delvis gård och lokaler med Antistilla skola som båda drivs av stiftelsen Lagnövallen. Förskolan har traditionell inriktning med uttalat fokus på rörelse. Förskolan består av två enheter, Gnetabo och Vallen, vars hemvister befinner sig i två olika hus. Varje enhet har en enhetsledare. Vallen använder nedervåningen i en tvåplansbyggnad och har de äldre barnen i åldrarna tre till fem år indelade i tre grupper: Kullerbyttan, Volten och Frivolten. Där finns 47 barn, tre förskollärare och tre barnskötare. Gnetabo är en tvåplansbyggnad och de yngre barnen i åldrarna ett till tre år är där indelade i två grupper: Källan och Vinden. På Gnetabo finns 19 barn och fyra barnskötare. Förskolläraren, tillika enhetsledaren, är för närvarande föräldraledig och därför har Vallens enhetsledare, tillsammans med förskolechefen, tagit det ansvaret även på

Gnetabo tills vidare. Förskolans gård omgärdar förskolan och är en naturtomt med bland annat gungor, en fotbollsplan, förråd för material m.m.

Uppgifter om verksamheten

Antal barn	66
Personal i pedagogisk verksamhet (årsarbetare)	9,84
varav förskollärare i pedagogisk verksamhet (årsarbetare)	2,84 (28,9%)
Personaltäthet	6,7 barn per personal
Öppettider	06:45 – 17:30
Mat	Catering
Städning	Dagligen.

Antalet förskollärare på Antistilla är högre än kommunsnittet. Genomsnittlig andel förskollärare inom kommunal och fristående anordnare ligger på 26,5% (2011). Personaltätheten är lägre än kommunal och fristående verksamhet där antal barn per personal genomsnittligt är 5,4 respektive 5,2 (2011). Förskolan uppger att verksamheten vid behov hålls öppen under kommunens beslutade ramtid 06:30 – 18:30.

Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Verksamheten ska utgå från de nationella målen. Personalen ska ha den utbildning eller erfarenhet som krävs för att kunna tillgodose barnens behov av omsorg och god pedagogisk verksamhet. Förskolan ska följa upp barnens utveckling och lärande. Vårdnadshavare ska få information om barnets utveckling. Vårdnadshavare ska ges möjlighet att påverka verksamheten.

Förskolan ska bedriva ett systematiskt dokumenterat kvalitetsarbete .

Förskolechefen tillika rektorn på Antistilla Skola började i maj 2012 och arbetar 75%. I väntan på att hon skulle tillsättas hade förskolan två olika förskolechefer under 2010 och 2011. Fram till sommaren 2011 hade fem pedagoger sagt upp sig och nuvarande chef anställde fem nya, varav tre är förskollärare. Personalgruppen som den ser ut idag har arbetat tillsammans i ett år.

Förskolechefen berättar att hennes roll som chef innebär att leda och driva lärandeprocesser, att stödja samt se till att det råder en god arbetsmiljö. I rollen ingår också att initiera och driva utveckling samt att följa upp att alla arbetar utifrån de nationella målen. För att säkerställa att pedagogerna gör detta berättar förskolechefen att hon besöker verksamheten dagligen, att hon börjar varje dag med att gå runt till alla grupperna, samt deltar i lunchen. Hon nämner även olika möten. På måndagens veckomöten träffas enhetsledarna, chefen och koordinatören och går igenom vad som händer på förskolan under veckan. Tre timmar i månaden har förskolan personalkonferens tillsammans med skolans pedagoger. På fredagar har arbetslagen reflektionstid i cirka två timmar. Den tiden ska användas till reflektion över och planering av den pedagogiska verksamheten eller utvecklingssamtal. Två gånger per läsår har man studiedagar då förskolan är stängd. Beroende på antalet barn som har behov av omsorg dessa dagar tar förskolan in vikarier alternativt samarbetar med någon annan förskola. Enligt förskolechefen ägnas studiedagarna bland annat åt förskolans utveckling, uppföljning, diskussioner om barngrupperna, planering av inskolningar och grovplanering av verksamheten.

Förskolechefen har organiserat pedagogerna så att förskollärarna är ansvariga i sina respektive grupper och två förskollärare är enhetsledare på respektive enhet. Att vara

enhetsledare innebär ett större ansvar för hela organisationen vid sidan om ordinarie ansvar i barngrupperna, bland annat schemaläggning. På Vallen med de äldre barnen finns en förskollärare per grupp men på Gnetabo finns för närvarande ingen förskollärare i verksamheten då denne är föräldraledig. Förskolechefen säger att samtliga pedagoger på respektive enhet ska arbeta som ett arbetslag. Enhetsledarna har ca en till en och en halv timme barnfri tid per vecka och två dagar per år har förskolechefen heldagsmöte med enhetsledarna. I verksamhetsbeskrivningen skriver förskolechefen att alla pedagoger i arbetslagen har planeringstid utifrån ansvar och att de försöker att organisera verksamheten så att de kan frigöra mer tid för planering när behovet uppstår. Vid faktagranskningen förtydligar förskolechefen att mängden planeringstid varierar efter behovet. Det beror på att pedagogerna arbetar i olika ansvarsgrupper som kräver olika mycket tid för planering.

Förskollärarna berättar att de planerar höstens förändringar och verksamheten i stora drag efter vårens utvärdering, som görs både enskilt och i grupp. Grovplaneringen ger dem en idé om vad de ska arbeta med men de säger att de dock alltid följer barnen och att arbetet därför alltid utvecklas åt andra håll. De tycker att det är positivt att förskolan har friheten att jobba med allt samtidigt och dessutom kan följa barnen. De berättar att de använder läroplanen i planeringen genom att de går igenom målen i läroplanen i början och i slutet av ett temaarbete och att den alltid finns med i arbetet. De använder även förskolans arbetsplan som stöd i både utvärdering och planering. När vi tar del av förskolans arbetsplan ser vi att den innehåller en beskrivning av förskolans arbete, bland annat utifrån rubrikerna i de olika kapitlen i läroplanen. Vid faktagranskningen beskriver förskolechefen att den innehåller nedbrutna mål. Arbetsplanen saknar en tydlig koppling till målen i läroplanen.

Förskollärarna berättar att pedagogerna har ansvarsbarn och att det är allas ansvar att deras ansvarsbarn har det bra. De berättar att de minst en gång i månaden ska notera vad som sker kring barnen att ha som stöd till dokumentation och utvecklingssamtal. De berättar att de dokumenterar verksamheten med text och fotografier, bland annat finns TV-skärmar i varje grupp med fotografier från olika aktiviteter som barnen tycker om att titta på. Förskolechefen berättar att förskollärarna är ansvariga för att utvecklingssamtalen förbereds men att alla pedagogerna genomför dem. Hon berättar också att förskolan nu introducerar det digitala arbetsverktyget "Unikum", i syfte att utveckla arbetet kring utvecklingssamtalen. I samband med att Unikum lanseras går alla pedagoger en utbildning i detta. Förskollärarna berättar att de är mentorer för barnskötarna i utvecklingen kring Unikum och utvecklingssamtalen så att dokumentationen inte blir dömande. Förskolechefen berättar att förskolan, istället för individuella utvecklingsplaner för varje barn, har verksamhetsutvecklingsplaner för barnen, i vilka man formulerar mål för verksamheten som ska stödja alla barns utveckling. Hon berättar att utifrån läroplanens kapitel "normer och värden" och "utveckling och lärande" gör man en överenskommelse mellan vårdnadshavare och förskolan, vilket blir själva verksamhetsutvecklingsplanen.

Det systematiska kvalitetsarbetet på Antistilla utgår från en mall som omfattar uppföljning, utvärdering och utveckling.

I intervjuerna med förskollärarna och förskolechefen framkommer det att förskolan följer upp verksamheten på höstterminen. Uppföljningen sker genom kommunens kundenkät, förskolans egna enkät, förskoleråd, åsikter som framkommit och saker som de har fått syn på själva samt egna utvärderingar.

I intervjuerna framkommer att förskolan utvärderar enskilt och i grupp på planeringsdagen i juni. Inför utvärderingen får pedagogerna en mall av förskolechefen som innehåller arbetsplanens mål i vilken de fyller i hur arbetet har lyckats. Sedan

utvärderas arbetsplanen, Årliga planen och förskolans regler, om det syns i verksamheten att de arbetar med sina utvecklingsområden samt Röda Tråden som är ett gemensamt projekt för att med läroplansmål och dokumentation visa barn och föräldrar lärandeprocessen från förskolan till skolan och på så vis synliggöra arbetet på förskolan. Utvärderingen grundar sig även i pedagogernas anteckningar efter varje aktivitet samt i idéer och reflektioner som skrivs ner på en gemensam plats på förskolan under arbetets gång och som även diskuteras på personalkonferenser.

Utifrån utvärderingen gör pedagogerna en grovplanering för det kommande året. Förskollärarna säger att även om de gör en grovplanering så följer de barnen och uttrycker att det är bra att förskolan har friheten att arbeta med allting samtidigt men att de ändå kan följa barnen. Pedagogerna berättar att de även använder sig av arbetsplanen i både utvärdering och planering och att de påbörjar och avslutar ett temaarbete med att stämna av mot läroplanen att alla målen är med. Även i informationsbrev till föräldrarna finns läroplansmålen med, berättar de.

Förskolechefen säger att de inte har diskuterat innebörden i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Hon berättar att läroplanen är grunden i allt som förskolan arbetar med och att hon är kritisk granskare av fortbildning och material som man tar in till förskolan med utgångspunkten att det ska vara forskat på innan förskolan använder sig av det.

I verksamhetsbeskrivningen redogör förskolechefen för pedagogernas fortbildning det senaste året. Där ingår bland annat arbete kring filmerna om arbetet i förskolan på Skolverkets hemsida, ett studiebesök på en annan förskola i syfte att utveckla inomhusmiljön samt kontinuerlig användning av Förskoletidningen och dess handledningar. Utöver detta har enskilda pedagoger varit på föreläsning om språk och kommunikation, om dokumentation och om barns sensmotoriska utveckling.

Förskolechefen berättar om flera olika former av samverkan med vårdnadshavare på förskolan. Man har förskoleråd två till tre gånger per läsår. Då träffas en pedagog från varje enhet tillsammans med förskolechefen och en till två föräldrarepresentanter från varje barngrupp. Förskolechefen berättar att alla föräldrar är välkomna att besöka och delta i verksamheten och att förskolan erbjuder föräldramedverkan. Förskolechefen förtydligar vid faktagranskningen att föräldramedverkan innebär att föräldrarna får möjlighet att bidra med sin kompetens i barngruppen. Det kan handla om att till exempel berätta om sitt yrke, spela instrument eller att vara en extra vuxen vid utflykter. Förskolechefen säger att föräldrarna inte ersätter en personal. Förskolan erbjuder tider i ett schema varje månad där föräldrarna kan skriva upp sig.

Varje grupp har föräldramöte en gång per termin, vårdnadshavarna deltar i utformandet och utvärderingen av bland annat den Årliga planen och bjuds in till vernissager och föräldrafika några gånger per termin. Förskollärarna säger att föräldrarnas medverkan ger dem tillfälle att berätta vad de gör och varför. De upplever också att föräldrarna vänder sig till dem med frågor, vilket också är någonting som förskolan uppmuntrar. Samtidigt upplever de att föräldrarna känner en öppenhet inför förskolechefen som känner alla barnen väl. Varje vecka skrivs ett veckobrev som är gemensamt för hela förskolan och som innehåller mål från läroplanen, berättar de. Det sätts upp på hemvisternas anslagstavlor och läggs även upp på förskolans hemsida. Föräldrarna informeras om sina barns utveckling och lärande genom den dagliga kontakten med pedagogerna, genom veckobrev och bilder på väggarna i respektive grupp och genom utvecklingssamtal två gånger per läsår, berättar förskolechefen.

Förskoleverksamhetens lärandemiljö

Verksamheten ska utgå från barnens behov, intressen och åsikter. Enligt förskolans läroplan ska verksamheten arbeta utifrån ett värdegrundsperspektiv, exempelvis när det gäller relationen mellan barn och mellan vuxna och barn samt förekomst av kränkningar. Verksamheten ska arbeta medvetet och aktivt med att motverka traditionella könsroller. Förskolans inne- och utemiljö ska vara trygg och säker. Förskolan ska sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

På grund av att förskolan både hade en ny chef och nya medarbetare uttrycker förskolechefen att det var viktigt att lägga en ny gemensam grund för värdegrundsarbetet. Detta gjordes konkret genom att man, vid en gemensam träff, lärde sig om förskolans historia och utveckling, diskuterade förskolans värdegrund och sedan gjorde samarbets- och känslövningsövningar. Den här träffen mynnade ut i att man beslutade sig för ett utvecklingsarbete, nämligen att hela verksamheten ska genomsyras av tillit, till sig själv, till verksamheten, till barnen och till föräldrarna. Bland annat har man gjort en folder som beskriver förskolans förhållningssätt och intention med värdegrundsarbetet samt förväntningar på hur elever, föräldrar och personal gör för att uppnå denna intention. Förskollärarna berättar att de i personalgruppen kontinuerligt diskuterar bemötande och förhållningssätt. De berättar också att de tränar på att ge och ta feedback, till exempel övar de på att säga till varandra på ett vänligt sätt. De berättar att de har en öppen dialog sinsemellan, att man tar upp saker direkt och att det finns en trygghet i att kunna prata med förskolechefen som alltid har dörren öppen och som dessutom är närvarande i verksamheten.

Förskollärarna berättar att i barngruppen startar värdegrundsarbetet på höstterminen med att de har temat "Vi i vår förskola". Genom det befäster de förskolans gemensamma regler som till exempel att vara en god vän och att vara rädd om varandra, bland annat genom ett gemensamt skapandeprojekt som till exempel kan gå ut på att göra ett konstverk tillsammans. Förskolechefen påpekar vid faktagranskningen att det arbetar fortgår kontinuerligt under terminen samt fokuseras extra på när nya barn tillkommer. Nyligen har förskolan gjort om förskolans grupper från åldersindelade till åldersblandade. Det har ansetts som en lyckad förändring av vårdnadshavare, barn och pedagoger. Förskollärarna berättar att samarbetet mellan alla pedagoger, som de säger är bra, har underlättats tack vare den nya organisationen av barngrupperna, grupprumens placering och lokalernas utformning. Dörrarna är öppna, barnen möts i olika tvärgrupper, får besöka varandras grupper och det råder därför en god stämning mellan barnen, säger de. De berättar att värdegrundsarbetet i vardagen utgår ifrån "den gyllene regeln" som kort handlar om att göra mot andra som du själv vill bli behandlad. De berättar att de upplever att sedan barngrupperna blev åldersblandade har barnen börjat hjälpa varandra mer. Förskolechefen berättar att det är självklart att värdegrundsarbetet på förskolan bottenar i allas lika rättigheter och att man får vara olik, att det inte är rättvist att behandla alla lika och att alla får behandlas utifrån sina olika behov. Hon berättar också att barnen vet att de behöver olika saker. Man kanske inte alltid får som man vill men då har man röstat om det.

Förskolechefen berättar även att man utgår ifrån barnen när man sätter samman barngrupperna. Även om föräldrarna ha önskemål om vilka kompisar barnen ska gå med anser de att de har ett ansvar att se till att det blir bra för barnen. I och med de nya åldersblandade grupperna berättar hon att de nu har större möjligheter att påverka just barngruppernas sammansättningar. Barnen blir också mer trygga med varandra, pedagogerna och de större barnen får vara förebilder för de yngre. Förskolechefen säger att barn kan byta grupp under terminens gång om det skulle behövas och att personalen måste vara flexibel. Det ska inte vara på ett visst sätt utan anledning, utan barnens

behov ska styra. I barnens vardagsinflytande ingår bland annat att de får hålla i samlingen samt välja aktiviteter, sånger eller lekar. I verksamhetsbeskrivningen skriver förskolechefen att pedagogerna planerar verksamheten utifrån att de är lyhörda för och tar tillvara på barnens tankar. Bland annat organiserar de sig själva och blandar barn från olika åldrar och grupper i tvärgrupper utifrån barnens olika intressen och behov. Pedagogerna ansvarar för olika områden i verksamheten, till exempel rörelse, språk, musik, matematik.

Vi har tagit del av förskolans likbehandlingsplan/plan mot kränkande behandling som i stort uppfyller lagkraven. Planen saknar en nulägesanalys utifrån en kartläggning av verksamheten utifrån diskrimineringsgrunderna samt kränkande behandling. Planen saknar konkreta, tidsbestämda mål och åtgärder utifrån analysen. Det saknas även en beskrivning av hur barnen har involverats i kartläggningen av verksamheten utifrån likabehandling och kränkande behandling. Planen saknar också en utvärdering och analys av förra årets likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

Förskollärarna berättar att det finns barn med andra modersmål än svenska på förskolan. De har tagit kontakt med föräldrarna som gärna har delat med sig av bland annat sagor på modersmålet. Pedagogerna försöker i samlingen att använda ord på de språk som representeras i barngruppen. De berättar att de har dockor med olika etnisk bakgrund, att de lånar böcker som öppnar upp för andra nationaliteter och kulturer och att samtal kring andra kulturer kan komma upp spontant vid till exempel julafton.

I våras hade förskolan en personalkonferens tillsammans med skolan som kallades "Genus och könsmönster", där de diskuterade förskolans jämställdhetsarbete specifikt, berättar förskolechefen. De diskuterade bland annat förutfattade meningar, fördomar och vilka aktiviteter de gör med barnen. På frågan om de medvetet utmanar barnen svarar förskollärarna att de inte utmanar medvetet mer än att de vuxna är förebilder för barnen och att de tänker på hur de pratar med barnen ur ett jämställdhetsperspektiv. Förskollärarna berättar att de i de olika situationer som uppstår i vardagen samtalar med barnen om till exempel olika familjekonstellationer och om vem som kan gifta sig med vem. De berättar också om exempel från vardagen där barn visat könsöverskridande beteende och berättar att de hanterat det genom att möta barnen i att inte diskriminera. De har även sett till att ha utklädningskläder till både flickor och pojkar för att möjliggöra detta. Förskollärarna berättar att de inte planerar in genusperspektivet i språkträningen men berättar att några pedagoger använder sig av teckenstöd i sin kommunikation med de yngre barnen.

Förskolan har några barn i behov av särskilt stöd i verksamheten idag men erhåller inget tilläggsbelopp från kommunen för något barn i behov av särskilt stöd. Förskolechefen berättar att man formar verksamheten kring dessa barn utifrån att först göra en kartläggning efter ett underlag som finns på förskolan. Man bjuder in föräldrar för att gemensamt titta på åtgärder, för att skriva en handlingsplan utifrån kartläggningen samt följa upp den. Den som ansvarar för handlingsplanen är antingen den ansvariga pedagogen eller den eventuella resurspersonen. I arbetet kring barn i behov av särskilt stöd ingår också att eventuell flytta barn mellan barngrupperna då sammansättningen kan påverka barnen negativt på olika sätt. I arbetet ingår även handledning och utbildning av pedagoger. Förskollärarna berättar att de i barngruppen anpassar material och formar och anpassar barngruppen så att det passar barnet i behov av särskilt stöd. De ger exempel på stöd som de själva kan få, till exempel stödsamtal från kommunen och från skolans specialpedagog samt med kollegor och med chefen. De lånar material från "Språkoteket" som är kommunens verksamhet med målet att vara ett pedagogiskt stöd till personal i deras arbete med barn som behöver extra stimulans i sin språkutveckling eller läs-och skrivutveckling.

De flesta barn som går på förskolan går vidare till skolan vid Antistilla, berättar förskolechefen. Övergången är enligt förskolechefen naturlig då den föregås av gemensamma aktiviteter, till exempel Röda tråden. För de barn som inte går vidare till skolan vid Antistilla har föräldrarna skött övergången själva enligt överenskommelse med förskolechefen.

Förskolechefen berättar att leken är väldigt viktig i förskolan och att leken är lärandet. Hon berättar att förskolan bjuder in till olika aktiviteter, möblerar för lek, inspirerar med sagor, teater och utklädningskläder. Förskolechefen berättar att den fria leken, som inte är organiserad, har förskolan skapat miljöer för genom bland annat affärer och vattenlek i en damm. Hon berättar också att vissa pedagoger är bra på att leka och andra inte. Hon säger att det är viktigt att hitta en balans mellan att delta och att observera och om hon märker att någon har svårigheter med att delta i barnens lek så lyfter hon det i till exempel ett utvecklingssamtal med pedagogen.

Förskollärarna berättar att leken är det viktigaste inslaget i förskolan. Deras roll i leken är att lyssna, titta och att stödja genom att till exempel tillföra material och idéer till leken. I rollen ingår också att finnas till hands och att hjälpa till att lösa konflikter. De säger att det är viktigt att vara observant på att barn leker olika. Ibland behöver barnens vyer vidgas vilket kan göras genom att pedagogerna bjuder in till lek eller delar upp olika grupperingar mellan barnen. Om barn inte leker är pedagogernas roll att ge barnen tid och att öva med dem. De berättar att de brukar tipsa varandra om lekar och att de delar upp sig i fast pedagog och rörlig pedagog ute på gården. Eftersom det är viktigt att respektera när någon vuxen leker med barnen tar man den roll som behövs genom att kommunicera med varandra.

Förskollärarna berättar att den pedagogiska miljön ska förändras när det behövs och att materialet ska vara lättillgängligt för barnen. De byter ibland ut material för att ge inspiration både ute och inne. I och med att grupperna nu är åldersblandade anpassas materialet även till alla åldrar. De berättar även om vikten att tillföra material till utomhuslekar och att själva bidra både till barnens lek och med lärarledda lekar.

Måluppfyllelse och resultat

Förskolan ska präglas av en god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande ska bilda en helhet. Dessutom ska förskolan arbeta för att främja leken, kreativiteten och stimulera till ett lustfyllt lärande och en allsidig utveckling i enlighet med läroplanen.

Dagen för observationen deltar vi i tre gruppers olika aktiviteter. Två av grupperna har gymnastik i förskolans gymnastiksal som ligger i direkt anslutning till förskolans lokaler, den tredje gruppen går till skogen.

Den första gruppen som ska ha gymnastik är en småbarnsgrupp med två barnskötare. Några barn är nya och en förälder är med sitt barn på inskolning. När alla har tagit av sig ytterkläderna äter de frukt medan en av pedagogerna går in i gymnastiksalen för att förbereda en hinderbana. Förskolechefen som hjälpt till i hallen och barnskötaren samtalar med barnen och berättar vad som ska hända. Ett barn uttrycker önskemål om att göra "tuffetåget" när de går in, vilket de gör. De samlas i en ring på mattan och barnen får ett och ett springa var sitt varv runt barngruppen medan en pedagog spelar på en tamburin. De som inte vill springa själva får springa med en vuxen eller med en frivillig kompis. Alla springer med stor glädje och entusiasm varvet runt samlingsringen. När alla har fått prova visar en pedagog tillsammans med ett barn hur man kan gå hinderbanan och sedan får alla barnen gå hinderbanan själva. Passet avslutas med en stunds avslappning till musik och sedan hjälper barnen till att ställa tillbaka det framtagna materialet. Pedagogerna är nära barnen i deras aktiviteter men

tappar trots det inte uppmärksamheten på alla barn. De deltar själva i hinderbanan, de uppmärksammar och uppmuntrar de barn som inte vågar och tillslut deltar alla med stor glädje och entusiasm. Pedagogerna tar varje tillfälle i akt till att fånga olika lärandesituationer i ett lustfyllt lärande under aktiviteternas gång genom att till exempel räkna upp barn som kryper genom en tunnel i ordning och genom att benämna lägesord tydligt.

Följande grupp är en tre- till femårsgrupp med en förskollärare och en vikarie som ska ha gymnastik och de börjar med en kort samling. Pedagogen har förberett några aktiviteter som ska genomföras till musik men får avbryta den första aktiviteten efter en stund då barnen slutat följa instruktionerna i sången. Pedagogen stänger av musiken och släcker lamporna i taket för att fånga barnens uppmärksamhet och ber dem att sätta sig. Efter ett lugnt samtal om de gemensamma förhållningsreglerna startar pedagogen en ny aktivitet som några av barnen har önskat. De ska kasta en stor tärning, plocka upp ett laminerat papper med motsvarande siffra på och göra den fysiska aktivitet som står på kortet. Denna aktivitet pågår en stund innan pedagogen återigen får avbryta, den här gången med att de sjunger en sång tillsammans. Efter det får barnen vila en stund till musik och släckta lampor. Pedagogen avslutar passet och de går in till sitt grupprum där det är dags för en samling innan lunch. Två barn dukar tillsammans med vikarien medan förskolläraren har samling med de andra barnen. De blåser på en snurra, säger sina namn och berättar någonting mer om sig själva. Sedan iscensätter pedagogen en saga med smådjur som barnen lyssnar uppmärksamt på. Sagan innehåller olika former av lärande, till exempel siffror, ljud, ord, rim och olika djur. De räknar högt till tio tillsammans, sjunger en sång och avslutar sedan med en dans innan barnen får gå i olika grupper till toaletten och göra sig klara till lunchen. Vi noterar att samtliga aktiviteter som pedagoger genomförde med barnen innehöll flera olika former av lärande, bland annat matematik, språk och rörelse.

Den tredje gruppen vi observerar promenerar till skogen. På vägen dit hittar de en fingersvamp som de tar med sig och pratar om i samlingen när de kommer fram. Barnen föreslår att de ska rita av den, vilket pedagogerna uppmuntrar och de fortsätter att prata om vilket material de ska använda. Sedan äter de frukt och berättar om dagens uppgift som är att plocka kottar och löv att ta med tillbaka till förskolan. När barnen har letat och samlat i mindre grupper en stund leker de under livlig aktivitet i olika grupperingar. Vi ser vid det här tillfället från pedagogernas sida flera exempel på aktiviteter som de startar. Vi ser färre exempel på att pedagogerna startar lekar med barnen. I den fria leken är det barnens lek som dominerar och pedagogerna har ett observerande förhållningssätt. På vägen tillbaka till förskolan får barnen, precis som på vägen dit, upptäcka naturen längs vägen. När alla är klara med att ta av sig ytterkläderna i förskolans hall är det dags för samling och barnen sätter sig i en ring på mattan. Det är upprop och de räknar hur många som är på plats. De pratar om vädret, sjunger en sång om det och sedan samtalar de kring löven, vad de ska göra med dem samt vilken färg och storlek de har. Medan samlingen pågår är det en pojke och en flicka som hjälps åt att duka. Vi äter lunch tillsammans med två av grupperna. Den är en trevlig stund där barnen samtalar med oss, visar oss hur vi ska göra och bjuder oss på god mat.

Genomgående ser vi att alla pedagoger har ett trevligt förhållningssätt mot varandra och barnen, hjälper dem vid behov och är mycket tålmodiga med de barn som behöver extra tid eller uppmärksamhet. Pedagogerna lägger genast märke till de osäkra barnen och tar dem till sig och stöttar dem. De hör samman barnens önskemål och tar varje tillfälle i akt för lärande. Även barnen har tålmodighet och ett trevligt förhållningssätt mot varandra. Genomgående får allting ta sin tid och barnen är medvetna om rutinerna som sker per automatik. Det, liksom barnens trevliga förhållningssätt mot varandra, märks tydligt i övergångarna mellan olika aktiviteter. Till exempel på väg till gymnastiken går de barn

från första gruppen som är klara och sätter sig mot en vägg där de på eget initiativ hjälper varandra att ta av sig strumporna. Den som fick hjälp låter den som hjälpte sätta sig före i ledet. Pedagogerna är närvarande, ser till barnens behov och önskemål och en ledsen pojke som vill ha mössan på sig på gymnastiken får ha det. Det syns på flera sätt tydligt att pedagogerna praktiserar den värdegrund som de uttalar.

Vid ett tillfälle uppstår en konflikt mellan en flicka och en pojke när han tränger sig före henne. Så fort flickan protesterar får hon stöd av en av pedagogerna som säger åt pojken att inte tränga sig. Flera gånger hör vi pedagoger påminna om de gemensamma förhållningsreglerna för att förebygga situationer som skulle kunna utmynna i konflikt. Ett tillfälle mynnar till exempel ut i en lärandestund när några pojkar först slåss med pinnar, men med pedagogens stöd istället börjar att jämföra längden på pinnarna.

Vid observationerna ser vi att den pedagogiska miljön på Antistilla är tydligt organiserad, materialet är lättillgängligt för barnen och i stort varierat vilket i sig skapar goda lekmiljöer. Det förekommer pedagogisk dokumentation i begränsad omfattning. Genomgående saknas vid besöket synlig pedagogisk dokumentation som avspeglar verksamheten och barnens lärande i förhållande till läroplanen.

Vi ser vid observationerna att förskolan har litteratur tillgänglig i barnens nivå och variationen är genomgående bra. Förskolan kan med fördel ta hjälp av litteraturen i arbetet med det främjande och förebyggande arbetet i den Årliga planen.

I verksamhetsbeskrivningen står det att förskolan har arbetsmiljöronder och att inga riskfyllda ställen i förskolans miljö har uppkommit vid dessa ronder. Förskolan har även meddelat att det finns rutiner för egenkontroll av livsmedel samt rutiner för egenkontroll av brandskydd.

Förskolechefen beskriver vid faktagranskningen förskolans miljöarbete. Hon beskriver att förskolan sorterar sopor, köper ekologisk mjölk och endast i nödfall använder papperstallrikar. Förskolan har även en biovacanläggning (minireningsverk) och har avsaltat vatten. Förskolechefen berättar att pedagogerna lyfter frågeställningar om hur miljö och samhälle hör ihop utifrån ökande ålder och att miljöarbetet ingår som en naturlig del i uteverksamheten och i naturvetenskaps- och teknikarbetet.

Kundenkäten

Totalt omfattar kundenkäten 29 påståenden som föräldrar får ta ställning till på en fyrgradig skala. Antistillas resultat varierar mellan 3,1 och 3,8. Antistillas resultat i kundenkäten ligger överlag lika med eller något under genomsnittet i Värmdö kommun.

Det påstående som föräldrarna ger högst resultat (3,8) är ”Jag är nöjd med den introduktion jag fick när mitt barn började i förskolan.”. Det är 94% av föräldrarna som helt eller delvis håller med om påståendet.

Det påstående som föräldrarna ger lägst resultat (3,1) är ”Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas.”. Det är 74% som helt eller delvis håll med om påståendet.

Dokument

Verksamheten har inkommit med följande dokument.

x	Rutiner för klagomålshantering
x	Rutiner gällande anmälningsskyldighet
x	Rutiner gällande tystnadsplikt
x	Plan mot kränkande behandling
x	Likabehandlingsplan
x	F-skattsedel 2011
x	Uppvisat registerutdrag

Catharina Lebel

Catharina Lebel
Chef för utbildningsenheten
Kundvals- och finansieringsavdelningen